

Україна у фокусі

24 – 30 вересня 2012 року

ЗМІСТ

I. Огляд політичних подій за тиждень.....	3
II. Аналітична довідка.....	4
<i>Міжнародна політика.</i>	
Сигнали США та ЄС Україні: червона лінія вже близько.....	4

I. Огляд політичних подій за тиждень

24
вересня

У суботу 22 вересня Сенат США ухвалив резолюцію, в якій поставив вимогу звільнити колишнього прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко та закликав Державний департамент США вжити візових санкцій до осіб, які причетні до цієї кримінальної справи.

Єврокомісія готує претензії до країн, які несправедливо ставляться до українців у візових питаннях. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України Валерій Хорошковський. За його словами, Єврокомісія може ініціювати певні санкції, зокрема звернення до Європейського суду.

25
вересня

Стан здоров'я Юрія Луценка після трьох тижнів перебування у Менській виправній колонії різко погіршився, у нього посилюється біль. Про це повідомила його дружина. За її словами, ані медична допомога, ані рекомендоване харчування її чоловіку не надаються.

26
вересня

Україна прислухається до усіх оцінок Сенату США. Про це Віктор Янукович сказав у Нью-Йорку, де проходить 67-ма сесія Генеральної асамблеї Організації об'єднаних націй. Водночас він зауважив, що вбачає протиріччя у резолюції американського Сенату та позиції Білого дому.

Ухвалення в першому читанні закону про наклеп було помилкою. Про це Віктор Янукович заявив під час 67-ї сесії Генеральної асамблеї ООН. Він наголосив, що влада уважно стежить за тими законопроектами, які стосуються виконання Україною зобов'язань перед Європою і застосовуватиме європейські стандарти за всіма напрямками.

Народний депутат від Партії Регіонів Віталій Журавський зареєстрував проект постанови про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в першому читанні проекту Закону України про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо посилення відповідальності за посягання на честь, гідність та ділову репутацію людини.

27
вересня

Саміт Україна-ЄС, який мав відбутися цього року, радше відбудеться наступного. Таку ймовірність припускають в Європейській комісії, де наголосили, що дата проведення наступного саміту пов'язана із очікуванням результатів парламентських виборів в Україні. В свою чергу, міністр закордонних справ Костянтин Грищенко запевняв, що захід відбудеться до кінця нинішнього року.

28
вересня

Скандальний законопроект про наклеп буде знятий з розгляду у Верховній Раді. Таку думку в ефірі 5 каналу висловив представник Президента у Верховній Раді Юрій Мірошніченко. За його словами, подання про відкликання цього законопроекту має пройти регламентні процедури, зокрема розгляд його в комітеті з питань депутатської етики і регламенту, а після цього його можна ставити на голосування в парламенті.

Юлія Тимошенко влаштувала лежачий протест на підлозі в коридорі лікарні «Укрзалізниці», у такий спосіб вона вимагаючи дозволу на зустріч із соратниками. Про це повідомив її захисник Сергій Власенко. За його словами, пенітенціарна служба відмовила опозиціонерці у зустрічі з Арсенієм Яценюком, Олександром Турчиновим та Григорієм Немирею на підставі того, що часті візити перешкоджають одужанню опозиціонерки. Протест був припинений тільки після того, як від харківської прокуратури надійшов дозвіл на відвідування экс-прем'єра соратниками.

II. Аналітична довідка

✓ Міжнародна політика

СИГНАЛИ США ТА ЄС УКРАЇНІ: ЧЕРВОНА ЛІНІЯ ВЖЕ БЛИЗЬКО

27 вересня представники Європейської комісії заявили про те, що саміт ЄС-Україна, який традиційно відбувається щороку, скоріше за все, буде відкладено на наступний рік. Така неприємна для української влада інформація стала другим потужним сигналом, який було надіслано їй протягом останнього тижня. Нагадаємо, що ще 22 вересня Сенат США ухвалив резолюцію, в якій поставив вимогу звільнити колишнього прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко та закликав Державний департамент США вжити візові санкції до осіб, які причетні до цієї кримінальної справи.

*Як трактувати сигнали, надіслані Україні з боку США та ЄС?
Як вони вплинуть на міжнародне становище України?*

Процедурний абсурд

Попри те, що негативне ставлення політичного керівництва США до кримінального переслідування й ув'язнення Юлії Тимошенко не було ні для кого секретом, ухвалення резолюції верхньої палати американського парламенту, тим не менше, стало досить великою

несподіванкою як для української влади, так і для політичних оглядачів. Більшість із них припускали, що такий документ таки буде прийнято, але вже після проведення виборів в Україні, які би продемонстрували, наскільки представники української правлячої команди готові знехтувати

демократичними цінностями й нормами заради збереження влади. Однак, як засвідчило голосування американських сенаторів, вони вирішили діяти на випередження. При цьому, зважаючи на рекомендаційний характер прийнятої резолюції, говорити про запуск механізму заборони в'їзду на територію США українським високопосадовцям поки що рано. Резолюцію радше можна розцінити як попередження українській владі напередодні парламентських виборів, що в разі їх проведення на неналежному рівні такі візові санкції цілком можуть стати реальністю.

Показово, що реакція української сторони на резолюцію Сенату США вкотре стала контрпродуктивною. Окрім звичних зауважень про те, що документ носить необов'язковий для виконання характер і нібито не відображає думку всього Сенату, Міністерство зовнішніх справ України наважилося звинуватити американських депутатів верхньої палати в недотриманні норм регламенту. Така смілива заява українського зовнішньополітичного

відомства викликала зрозумілий подив не лише тому, що резолюція Сенату була прийнята у відповідності до американської законодавчої процедури, а й зважаючи на перманентні грубі порушення регламенту, які допускають під час прийняття рішень у Верховній Раді представники правлячої Партії регіонів. Складно виправдати й поширену останнім часом тенденцію представників української влади повчати інші країни, як слід діяти у сферах, в яких вони досягли куди більший за Україну прогрес. Відповідно, такі звинувачення у відповідь дають підстави говорити не лише про постійне ігнорування українським керівництвом резонних зауважень своїх іноземних колег, а й про його бажання навмисне псувати стосунки з країнами Заходу. Останнє, в свою чергу, викликає підозри в тому, що принаймні частина української правлячої команди у своїй діяльності відстоює інтереси Росії, яка, зрозуміло, лише виграє від погіршення стосунків України з її західними сусідами.

Прозорий натяк

У подібному ключі можна розглядати й рішення представників Європейської комісії відкласти проведення саміту ЄС-Україна на наступний рік. З одного боку, вилучення з цього річного графіку цієї події стало ще одним помітним ударом по міжнародним позиціям України, адже представники ЄС та України традиційно зустрічалися кожного року. Водночас про вірогідність такого розвитку подій почали говорити вже досить давно, хоча ще на міжнародному форумі в

Ялті в середині місяця міністр закордонних справ Костянтин Грищенко оптимістично оцінював шанси проведення саміту. Однак із наближенням парламентських виборів ставало все більш очевидно, що ЄС вирішить відкласти його на потім. Основна причина цього була зрозумілою: таким чином європейські чиновники спробували відіслати українській владі ще один сигнал щодо важливості характеру проведення виборів. Відповідно, час і формат проведення саміту

визначатимуть вже по завершенні та з урахуванням перебігу й результатів виборів. Іншими словами, своїм рішенням представники ЄС ще раз наголосили на тому, що ступінь відповідності виборів до Верховної Ради демократичним стандартам визначатиме перспективи подальшої співпраці з Україною.

Водночас очікування щодо парламентських виборів поки далекі від райдужних. Про це вже встигли заявити й представники міжнародних місій спостерігачів, зокрема від Організації безпеки та співробітництва в Європі та Європейської мережі організацій з моніторингу виборів. Окрему увагу вони звернули на своєрідний спосіб формування складу виборчих комісій, який уже спотворив його на користь представників правлячої партії, а також на масове

застосування адміністративного ресурсу та підкupu виборців. Сподіватися на те, що українська влада докладатиме серйозних зусиль для виправлення такого демократичного дефіциту виборчого процесу, поки не доводиться; більш вірогідним, натомість, є сценарій збільшення масштабів виборчих порушень з її боку. В такому разі парламентські вибори 28 жовтня стануть приводом як для США, так і для ЄС повністю заморозити стосунки з українським керівництвом і навіть вдатися до конкретних санкцій. Зі зменшенням часу, який лишається до дня голосування 28 жовтня, сумнівів у тому, що українська влада змінить свою стратегію ведення виборів заради налагодження стосунків із США та ЄС, лишається все менше.

Висновки

Таким чином, і прийняття резолюції Сенату США із закликами запровадити візові санкції до українських посадовців, причетних до справи Юлії Тимошенко, і рішення ЄС відкласти час проведення саміту з Україною на наступний рік стали черговими потужними сигналами, надісланими українській владі напередодні дня голосування. Їх суть зводиться до того, що відновлення нормальних стосунків України з країнами Заходу буде можливим лише в разі проведення парламентських виборів відповідно до демократичних стандартів. Утім, зважаючи на перебіг виборчої кампанії та критичні зауваження, висловлені міжнародними спостерігачами, сподіватися на те, що українське керівництво адекватно сприйме ці сигнали, дуже важко. Водночас продовження поточних тенденцій призведе не лише до повноцінної міжнародної ізоляції України, а й – із великою вірогідністю – до персональних санкцій проти українських посадовців.

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (<http://dif.org.ua>).

Аналітики фонду «ДІ»:

Ірина Бекешкіна

Марія Золкіна

Юлія Ільчук

Олексій Сидорчук

Головний редактор випуску: Ірина Філіпчук